

Šis dokuments ir tikai informatīvs, un tam nav juridiska spēka. Eiropas Savienības iestādes neatbild par tā saturu. Attiecīgo tiesību aktu un to preambulu autentiskās versijas ir publicētas Eiropas Savienības “Oficiālajā Vēstnesī” un ir pieejamas datubāzē “Eur-Lex”. Šie oficiāli spēkā esošie dokumenti ir tieši pieejami, noklikšķinot uz šajā dokumentā iegultajām saitēm

► **B**   **EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES) 2016/1919**

(2016. gada 26. oktobris)

par juridisko palīdzību aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem kriminālprocesā un pieprasītajām personām Eiropas apcietināšanas ordera procesā

(OV L 297, 4.11.2016., 1. lpp.)

Labota ar:

► **C1**   Kļūdu labojums, OV L 91, 5.4.2017., 40. lpp. (2016/1919)

▼B**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA (ES)
2016/1919****(2016. gada 26. oktobris)****par juridisko palīdzību aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem
kriminālprocesā un pieprasītajām personām Eiropas apcietināšanas
ordera procesā***1. pants***Priekšmets**

1. Ar šo direktīvu paredz kopēju noteikumu minimumu par tiesībām uz juridisko palīdzību:

- a) aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem kriminālprocesā; un
- b) personām, uz kurām attiecas Eiropas apcietināšanas ordera process, saskaņā ar Pamatlēmumu 2002/584/TI ("pieprasītās personas").

2. Šī direktīva papildina Direktīvu 2013/48/ES un Direktīvu (ES) 2016/800. Šo direktīvu neinterpretē tā, ka tiktu ierobežotas minētajās direktīvās paredzētās tiesības.

*2. pants***Darbības joma**

1. Šo direktīvu piemēro kriminālprocesā aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem, kuriem ir tiesības uz advokāta pieejamību saskaņā ar Direktīvu 2013/48/ES un kuriem:

- a) ir atņemta brīvība;
- b) pienākas advokāta palīdzība saskaņā ar Savienības vai valstu tiesību aktiem; vai
- c) ir jāpiedalās vai ir atļauts piedalīties kādā no vismaz šādām izmeklēšanas vai pierādījumu vākšanas darbībām:
  - i) uzrādīšana atpazīšanai;
  - ii) konfrontācija;
  - iii) nozieguma vietas rekonstrukcija.

2. Šo direktīvu arī piemēro pieprasītajām personām, kurām ir tiesības uz advokāta pieejamību saskaņā ar Direktīvu 2013/48/ES, kad tās tiek aizturētas izpildes dalībvalstī.

3. Ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi paredzēti 1. punktā, šo direktīvu arī piemēro personām, kuras sākotnēji nav bijušas aizdomās turētie vai apsūdzētie, bet kuras kļuvušas par aizdomās turētajiem vai apsūdzētajiem policijas vai citas tiesībaizsardzības iestādes veiktas nopratināšanas laikā.

▼B

4. Neskarot tiesības uz taisnīgu tiesu, attiecībā uz maznozīmīgiem nodarījumiem:

a) ja dalībvalsts tiesību aktos ir paredzēts, ka sodu nosaka iestāde, kas nav tiesa ar jurisdikciju krimināllietās, un ja šāda soda noteikšanu var pārsūdzēt vai nodot šādai tiesai; vai

b) ja kā sodu nevar piespriest brīvības atņemšanu,

šo direktīvu piemēro tikai tiesvedībā tiesās ar jurisdikciju krimināllietās.

Jebkurā gadījumā šo direktīvu piemēro, kad tiek pieņemts lēmums par apcietināšanu un apcietinājuma laikā visos procesa posmos līdz procesa pabeigšanai.

3. pants

Definīcija

Šajā direktīvā “juridiskā palīdzība” ir dalībvalsts finansējums advokāta palīdzībai, kas nodrošina tiesību uz advokāta pieejamību īstenošanu.

4. pants

Juridiskā palīdzība kriminālprocesā

1. Dalībvalstis nodrošina, ka aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem, kam trūkst līdzekļu, lai apmaksātu advokāta palīdzību, ir tiesības uz juridisko palīdzību, kad tas nepieciešams tiesiskuma interesēs.

2. Lai izlemtu, vai jāpiešķir juridiskā palīdzība saskaņā ar 1. punktu, dalībvalstis var izmantot mantiskā stāvokļa vai pamatotības pārbaudi vai abas.

3. Izmantojot mantiskā stāvokļa pārbaudi, dalībvalsts ņem vērā visus attiecīgos un objektīvos faktorus, piemēram, personas ienākumus, kapitālu un ģimenes stāvokli, kā arī izmaksas par advokāta palīdzību un dzīves līmeni minētajā dalībvalstī, lai noteiktu, vai saskaņā ar piemērojamiem kritērijiem minētajā dalībvalstī aizdomās turētajam vai apsūdzētajam trūkst līdzekļu advokāta palīdzības apmaksāšanai.

4. Izmantojot pamatotības pārbaudi, dalībvalsts ņem vērā noziedzīga nodarījuma smagumu, lietas sarežģītību un soda, ko varētu uzlikt konkrētā lietā, smagumu, lai noteiktu, vai tiesiskuma interesēs nepieciešams piešķirt juridisko palīdzību. Jebkurā gadījumā pamatotības pārbaudi uzskata par izturētu šādās situācijās:

a) ja aizdomās turētais vai apsūdzētais tiek nogādāts kompetentā tiesā vai pie kompetenta tiesneša lēmuma pieņemšanai par apcietināšanu jebkurā procesa stadijā, uz ko attiecas šī direktīva; un

▼B

b) apcietinājuma laikā.

5. Dalībvalstis nodrošina, ka juridiskā palīdzība tiek piešķirta bez nepamatotas kavēšanās un vēlākais – pirms nopratināšanas, ko veic policija, cita tiesībaizsardzības iestāde vai tiesu iestāde, vai pirms tiek veiktas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktā minētās izmeklēšanas vai pierādījumu vākšanas darbības.

6. Juridisko palīdzību piešķir vienīgi tā kriminālprocesa nolūkos, kurā attiecīgā persona ir turēta aizdomās vai apsūdzēta par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu.

*5. pants***Juridiskā palīdzība Eiropas apcietināšanas ordera procesā**

1. Izpildes dalībvalsts nodrošina, ka pieprasītajām personām ir tiesības uz juridisko palīdzību pēc aizturēšanas uz Eiropas apcietināšanas ordera pamata, līdz tās ir nodotas vai līdz lēmums par to nenodošanu kļūst galīgs.

2. Izsniegšanas dalībvalsts nodrošina, ka pieprasītajām personām, kurām kriminālvajāšanas veikšanas nolūkā piemērots Eiropas apcietināšanas ordera process un kuras izmanto savas tiesības iecelt advokātu izsniegšanas dalībvalstī, lai tas palīdzētu advokātam izpildes dalībvalstī, saskaņā ar Direktīvas 2013/48/ES 10. panta 4. un 5. punktu, ir tiesības uz juridisko palīdzību izsniegšanas dalībvalstī šāda procesa vajadzībām izpildes dalībvalstī, ciktāl šāda palīdzība ir vajadzīga, lai nodrošinātu efektīvu tiesu iestāžu pieejamību.

3. Šā panta 1. un 2. punktā minētās tiesības uz juridisko palīdzību var būt atkarīgas no mantiskā stāvokļa pārbaudes saskaņā ar 4. panta 3. punktu, ko piemēro *mutatis mutandis*.

*6. pants***Lēmumi par juridiskās palīdzības piešķiršanu**

1. Lēmumus par juridiskās palīdzības piešķiršanu vai nepiešķiršanu un advokātu iecelšanu pieņem bez nepamatotas kavēšanās kompetenta iestāde. Dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka kompetentā iestāde savus lēmumus pieņem rūpīgi, ievērojot tiesības uz aizstāvību.

2. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka aizdomās turētie, apsūdzētie un pieprasītās personas tiek rakstiski informētas, ja tiek daļēji vai pilnīgi noraidīts to pieteikums uz juridisko palīdzību.

*7. pants***Juridiskās palīdzības kvalitāte un apmācība**

1. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, tostarp attiecībā uz finansējumu, lai nodrošinātu, ka:

a) pastāv efektīva un atbilstīgas kvalitātes juridiskās palīdzības sistēma; un

▼ B

b) juridiskās palīdzības pakalpojumiem ir atbilstīga kvalitāte, lai garantētu procesa taisnīgu norisi, pienācīgi respektējot juridisko profesiju neatkarību.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka darbiniekiem, kas iesaistīti lēmumu pieņemšanā par juridisko palīdzību kriminālprocesā un Eiropas apcietināšanas ordera procesā, tiek sniegta pienācīga apmācība.

3. Pienācīgi respektējot juridisko profesiju neatkarību un par advokātu apmācību atbildīgo personu lomu, dalībvalstis veic atbilstīgus pasākumus, lai veicinātu pienācīgas apmācības nodrošināšanu advokātiem, kas sniedz juridiskās palīdzības pakalpojumus.

4. Dalībvalstis veic nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu, ka aizdomās turētajiem, apsūdzētajiem un pieprasītajām personām ir tiesības pieprasīt, lai tiek nomainīts advokāts, kas tiem sniedz juridiskās palīdzības pakalpojumus, ja konkrētie apstākļi tam dod pamatu.

*8. pants***Tiesiskās aizsardzības līdzekļi**

Dalībvalstis nodrošina, ka aizdomās turētajiem, apsūdzētajiem un pieprasītajām personām ir efektīvs tiesību aizsardzības līdzeklis saskaņā ar valsts tiesību aktiem gadījumos, kad ir pārkāptas to tiesības, kas paredzētas šajā direktīvā.

*9. pants***Neaizsargātas personas**

Dalībvalstis nodrošina, ka, īstenojot šo direktīvu, tiek ņemtas vērā neaizsargātu aizdomās turēto, apsūdzēto un pieprasīto personu īpašās vajadzības.

*10. pants***Datu sniegšana un ziņojums**

1. Dalībvalstis līdz 2021. gada ► **C1** 5. maijam ◀ un pēc tam reizi trijos gados iesniedz Komisijai pieejamos datus, kas rāda, kā ir īstenotas šajā direktīvā paredzētās tiesības.

2. Līdz 2022. gada ► **C1** 5. maijam ◀ un pēc tam reizi trijos gados Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs direktīvas īstenošanu. Komisija ziņojumā novērtē šīs direktīvas īstenošanu attiecībā uz tiesībām uz juridisko palīdzību kriminālprocesā un Eiropas apcietināšanas ordera procesā.

▼B*11. pants***Aizsardzības līmeņa nepazemināšana**

Nekas šajā direktīvā nav interpretējams kā tāds, kas ierobežo vai atkāpjas no jebkurām tiesībām un procesuālajām garantijām, kuras ir nodrošinātas Hartā, ECTK vai citos attiecīgos starptautisko tiesību aktu vai jebkuras dalībvalsts tiesību aktu noteikumos, kuri nosaka augstāku aizsardzības līmeni.

*12. pants***Transponēšana**

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības, līdz 2019. gada **►C1** 5. maijam **◄**. Dalībvalstis par to nekavējoties informē Komisiju.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

*13. pants***Stāšanās spēkā**

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

*14. pants***Adresāti**

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm saskaņā ar Līgumiem.